

*Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра менеджменту, маркетингу та
забезпечення якості у фармації*

МАТЕРІАЛИ

**XII науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СКЛАДІ
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ, НАУКИ, ОСВІТИ,
ПРАКТИКИ»
(19 березня 2026 р.)**

MATERIALS

**of XII scientific and practical internet-conference
with international participation
«MANAGEMENT AND MARKETING IN THE MODERN
ECONOMY, SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE»
(19 March 2026)**

Харків

2026

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФІЛАКТИКИ ГЕПАТИТУ В В УКРАЇНІ

Ноздріна А. А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

almira.nozdrina@nuph.edu.ua

Вірусний гепатит В залишається однією з провідних інфекційних загроз громадському здоров'ю. За оцінками ВООЗ, у світі близько 296 млн осіб мають хронічний гепатит В, а щорічна смертність внаслідок цього захворювання сягає 820 тис. випадків. В Україні результати сероепідеміологічних досліджень підтверджують тривалу циркуляцію вірусу та високі епідеміологічні ризики.

З огляду на високу контагіозність вірусу, ризик хронізації інфекції та розвиток ускладнень, саме профілактика розглядається як ключовий інструмент зниження захворюваності, смертності та соціально-економічного тягаря гепатиту В. Найбільш ефективним засобом специфічної профілактики є вакцинація, яка здатна запобігати як первинному інфікуванню, так і перинатальній передачі вірусу. Незважаючи на інтеграцію цілей елімінації вірусних гепатитів, зазначених в Глобальній стратегії елімінації вірусних гепатитів ВООЗ до Державної стратегії у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та вірусним гепатитам, практична реалізація профілактичних програм в Україні супроводжується низкою організаційних викликів, що зумовлює необхідність їх системного аналізу та управлінського вдосконалення.

Метою дослідження було визначення ключових організаційних проблем реалізації програм профілактики гепатиту В в Україні.

Під час дослідження застосовано контент-аналіз нормативно-правових документів та офіційних статистичних матеріалів, а також SWOT-аналіз організації системи профілактики вірусного гепатиту В в Україні.

Нами проведено порівняння виконання показників профілактики гепатиту В в Україні з цільовими індикаторами Глобальної стратегії ВООЗ щодо елімінації вірусних гепатитів. За результатами аналізу встановлено, що у сфері

дитячої вакцинації Україна демонструє відносно стабільні показники, однак рівень охоплення третьою дозою вакцини переважно не досягає цільового значення 90 %, визначеного ВООЗ. Особливо критичним виявилось зниження показника у 2023 році до 62,4 %, що свідчить про вразливість системи імунопрофілактики до зовнішніх дестабілізуючих чинників. Охоплення дозою при народженні також залишається нижчим за стратегічний орієнтир 90 %, що обмежує ефективність попередження перинатальної передачі інфекції.

Результати проведеного аналізу за регіонами демонструють суттєву асиметрію охоплення вакцинацією між областями, що вказує на нерівномірність організаційної спроможності системи охорони здоров'я та відмінності у доступності профілактичних послуг. Отже, виконання стратегічних цілей носить неоднорідний характер і залежить від територіальних та соціально-політичних умов.

З метою системної оцінки функціонування профілактичних заходів, нами проведено SWOT-аналіз організації профілактики гепатиту В в Україні. За результатами аналізу до сильних сторін віднесено наявність нормативно-правової бази, інтеграцію національної політики до міжнародних стратегічних документів та оновлення клінічних протоколів відповідно до рекомендацій ВООЗ. Серед слабких сторін виявлено нестабільність охоплення вакцинацією, регіональну нерівність, кадрові обмеження та залежність від зовнішніх факторів у кризових умовах. До можливостей віднесено розвиток цифрових інструментів моніторингу імунопрофілактики та міжнародну технічну підтримку, тоді як ключовими загрозами залишаються воєнні дії, міграційні процеси та порушення логістичних ланцюгів постачання вакцин.

Отже, за результатами проведеного аналізу встановлено, що, незважаючи на інтеграцію України до глобальної стратегії елімінації вірусних гепатитів, досягнення цільових індикаторів має фрагментарний характер. Це свідчить про необхідність посилення управлінської координації, забезпечення стабільності фінансування та необхідності системного моніторингу виконання стратегічних показників на національному й регіональному рівнях.